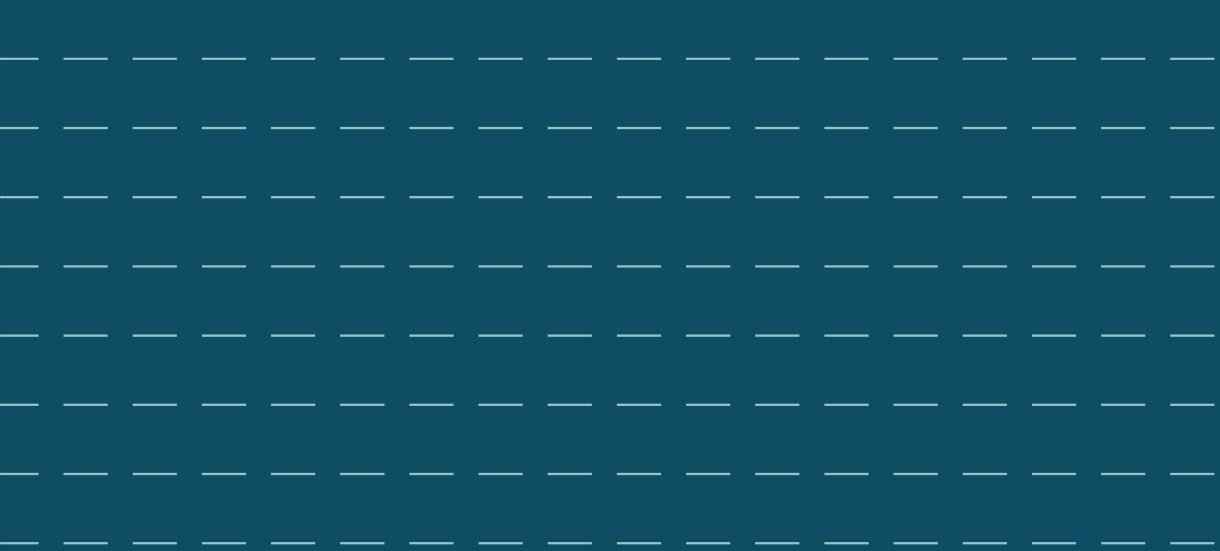

RI.
SE

RISE

Övertemperaturer

Jutta Schade & Eva-Lotta Kurkinen 10 December 2025

Folkhälsomyndighetens nya riktlinjer

Folkhälsomyndigheten

Tabell 2. Riktvärde för högsta inomhustemperatur höst, vinter och vår

Parameter	Riktvärde
Högsta operativa temperatur	24 °C

Tabell 3. Riktvärde för högsta inomhustemperatur sommar

Parameter	Riktvärde
Högsta lufttemperatur	26 °C

Tillämpning av riktvärden för högsta inomhustemperatur i bostäder och boenden, sommar

För känsliga grupper gäller riktvärdet i tabell 3 under hela dygnet. För övriga kan det vara acceptabelt med en något högre temperatur dagtid, men temperaturen bör inte överskrida 26 °C nattetid.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 15 maj 2024 och ersätter Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:17) om temperatur inomhus.

Klimat och Inomhustemperatur

Sverige 2018

- Högt antal varma daga
- Värmestress
  - Natur
  - Människor
- hög mortalitet i Sverige

**Värmebölja
2018**

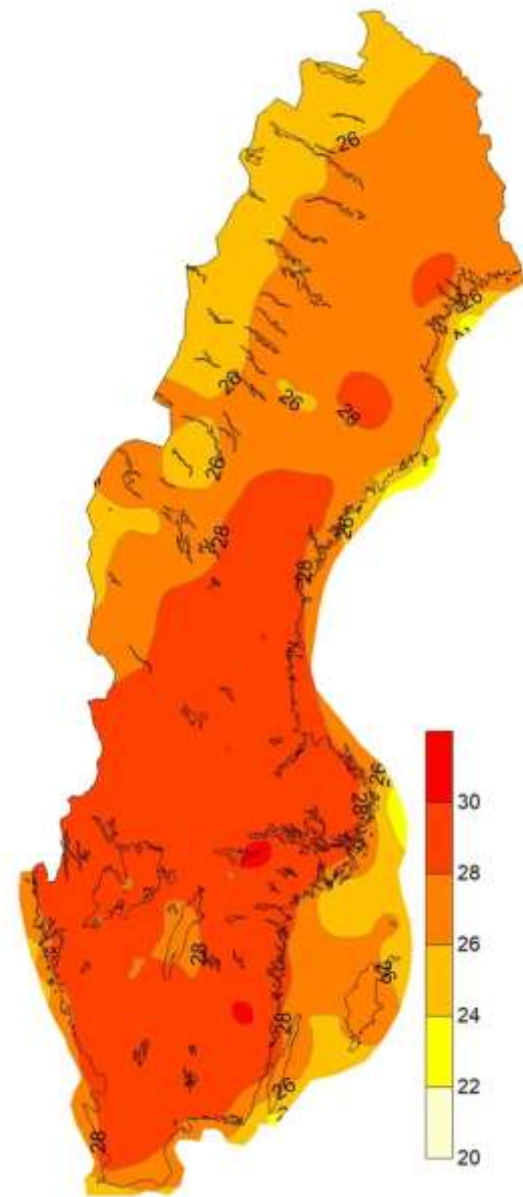
Värmeböljor

Definition:

- Temperaturtröskel
- Avvikelse från normalvärde
- Hälsorisk

SMHI:s definition:

- dygnets högsta temperatur är **minst 25 °C fem dagar i följd.**

Utomhustemperatur- Innetemperatur

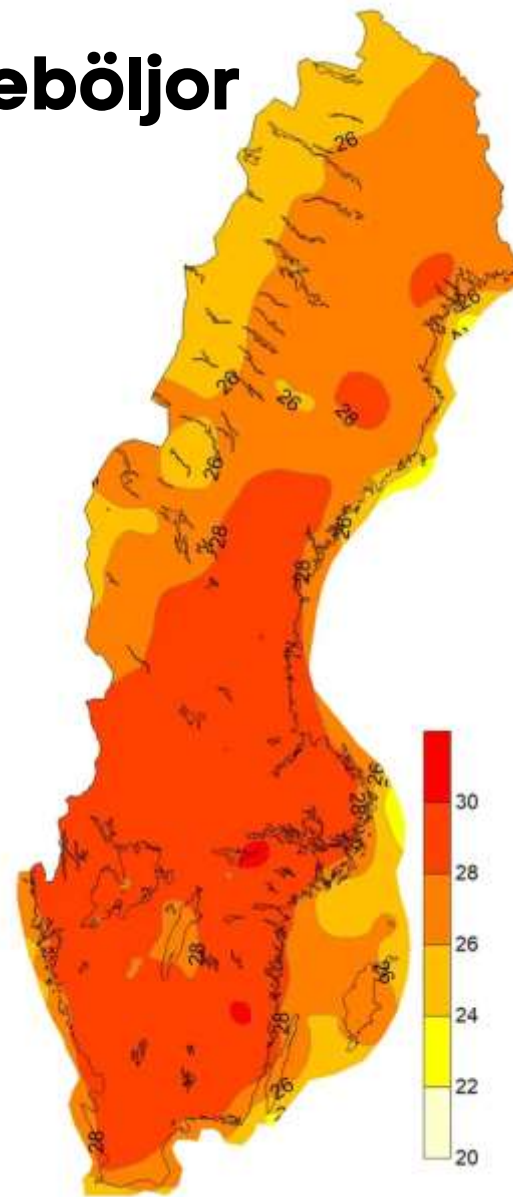
Studien i USA (Hawkings et al., 1994) har visat:

- Inomhustemperatur: 54,3 °C
- Utomhustemperatur: 35,5 °C
- 18,8 °C högre

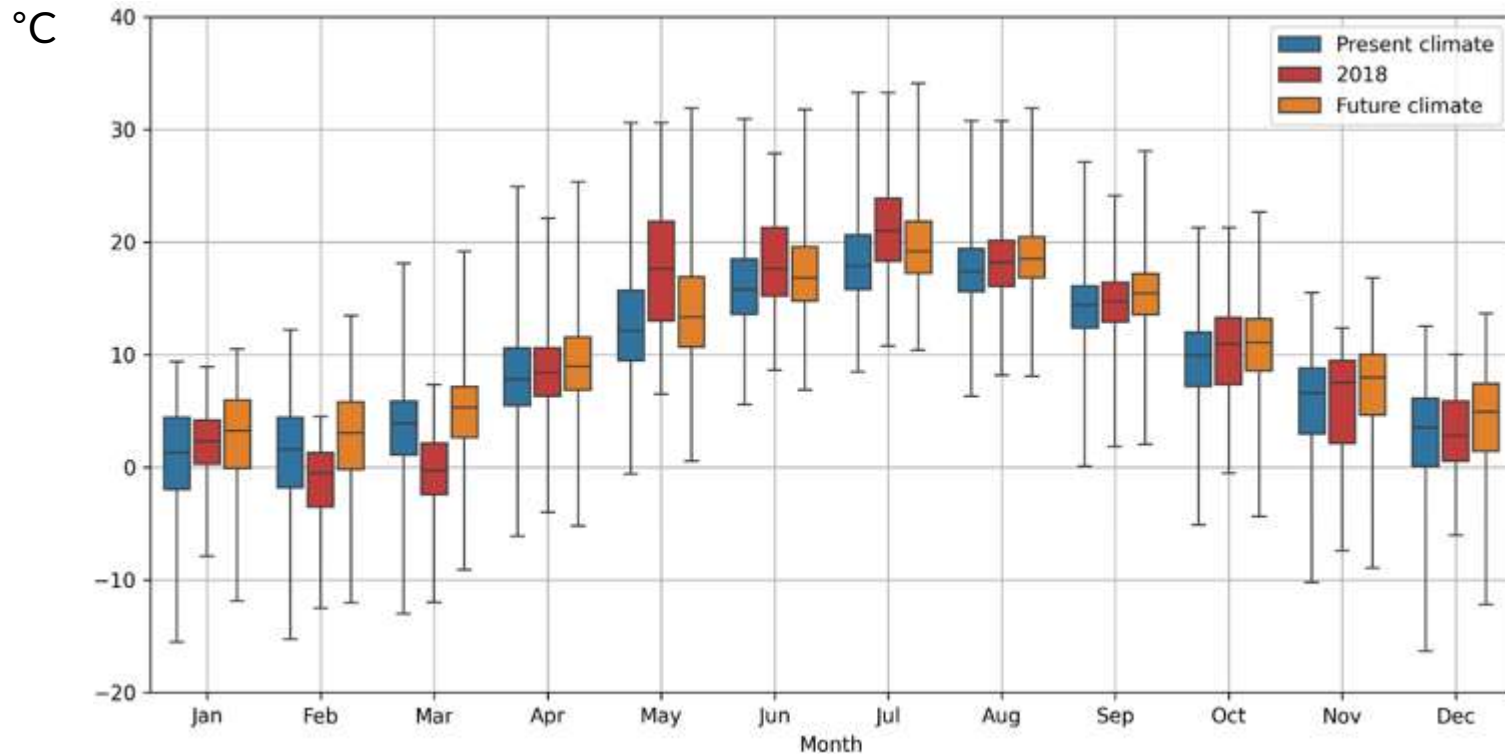
Studie från Tyskland (Franck et al. 2013) har visat:

- Temperaturen öka med våningshöjd
- Närheten till centrum

Värmeböljor

Variationer av Klimat i Göteborg

Undersökning av Inomhustemperatur

- Hur ser inomhustemperatur ut i dag?
- Hur kommer inomhustemperatur se ut i framtiden?
- Vilka inomhustemperaturer hade vi 2018?

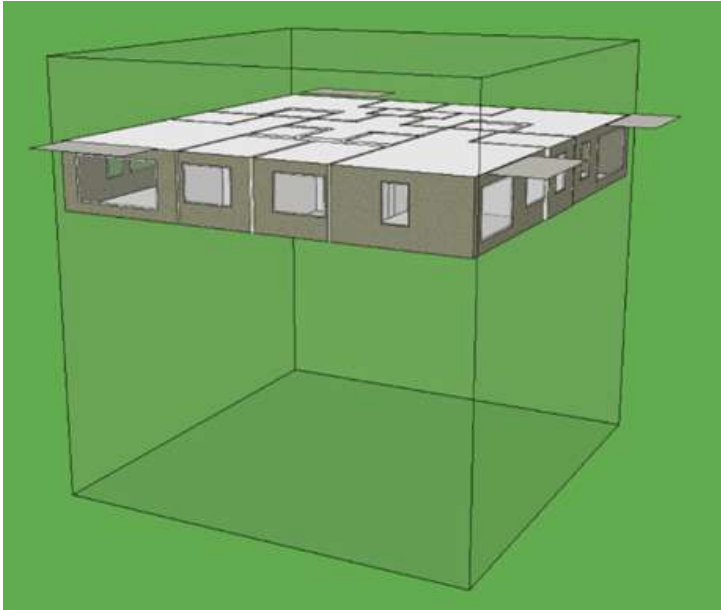

Simulering av en standardbyggnad

- U-värde 0,17 [W/m²K]
- U-värde fönster 1,0 [W/m²K]
- g-värde 0,55
- Luftomsättningen 0,35 l/s och m²
- SVEBY Brukaindata bostäder

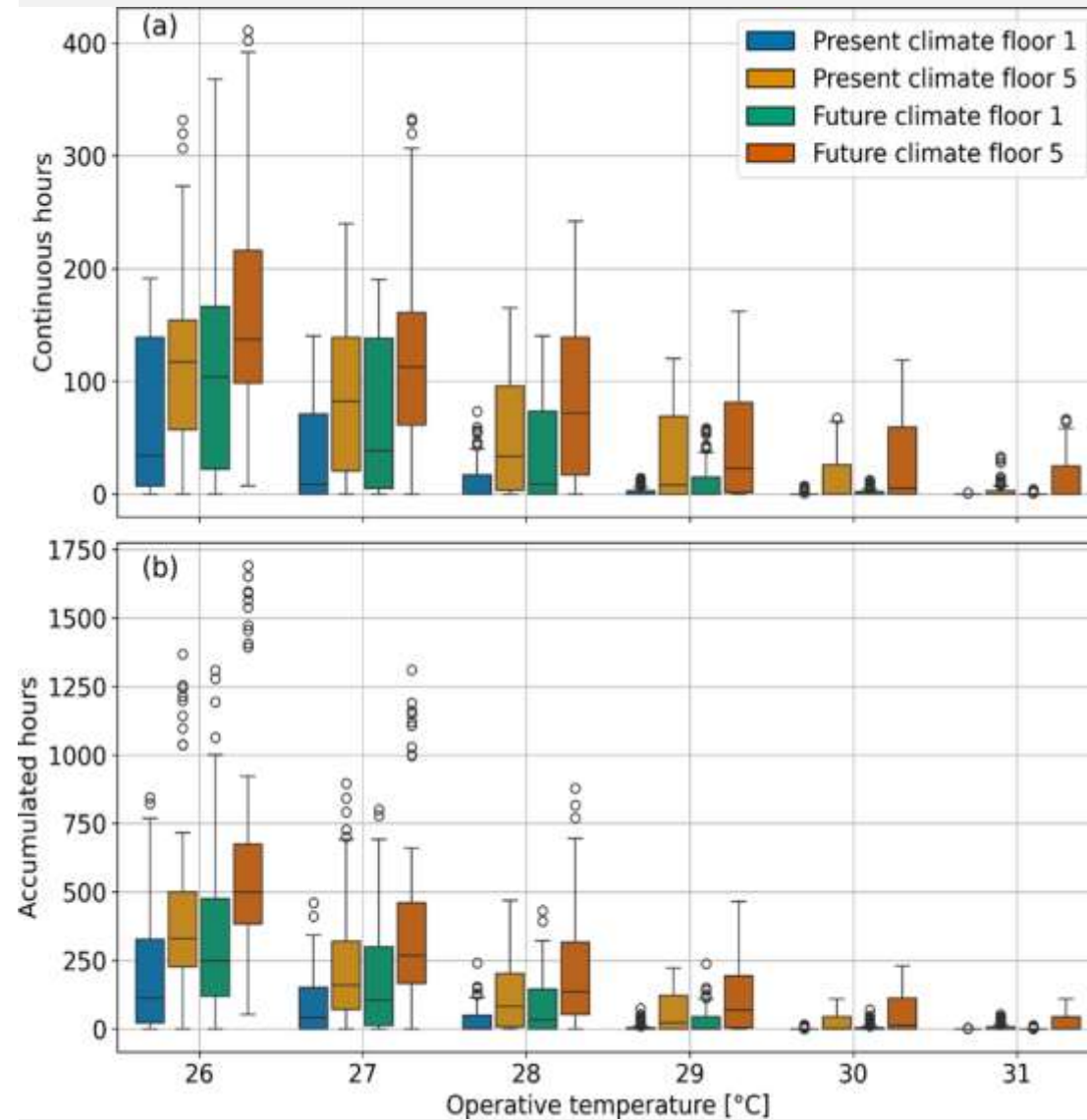
Simulering med IDA ICE

- Rörlig solavskärmning om solinstrålning överstiger 100 W/m^2
- Vädringsantagande
  - kl.17-22 om T_o överstiger $24 \text{ }^\circ\text{C}$
  - Kl.8-22 under helgen om T_o överstiger $24 \text{ }^\circ\text{C}$
- 1:a och 5:e våningen

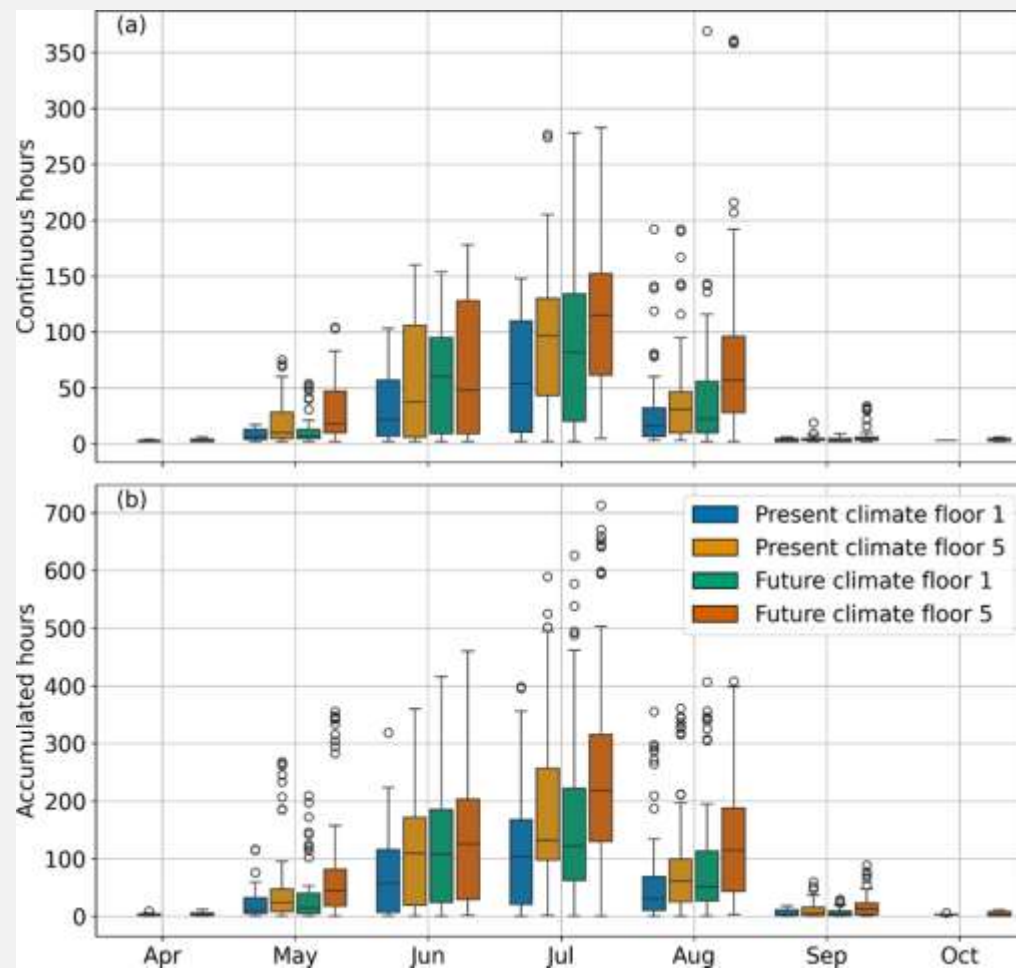
Resultat

- Övertemperatur för våning 1 och 5
- Median för kontinuerliga perioden $T_o \geq 26^\circ\text{C}$
  - 34 h and 117 h
  - Framtiden 104 h and 137 h
- T_o upp to 31°C
- Median för ackumulerad timme med $T_o \geq 26^\circ$
  - 112 h and 330 h
  - Framtiden 248 h and 500 h

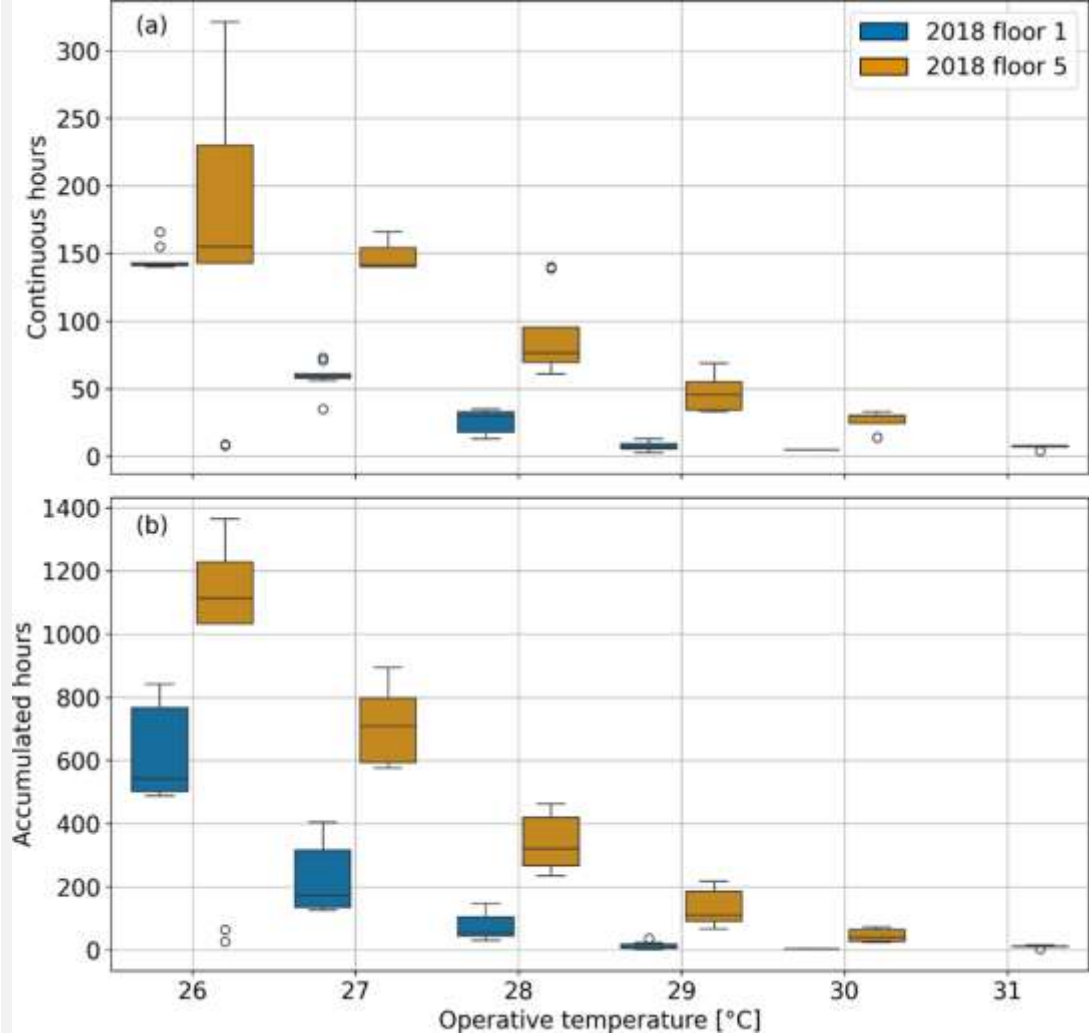
Resultat per månad

- Månatliga fördelning av kontinuerlig och ackumulerad $T_o \geq 26^\circ\text{C}$
- Övertemperatur sker från april till oktober
- Juli längst kontinuerliga period med 275 h för 5:e våning

Sommar 2018

- Median för kontinuerliga perioden $T_o \geq 26^\circ\text{C}$
  - 6,4 dagar
  - cirka 1,5 dagar längre
- Median för ackumulerad timme med $T_o \geq 26$
  - 1118 h
  - Cirka 788 h längre
- Längsta kontinuerliga period $T_o \geq 26^\circ\text{C}$
  - 321h (13 dagar)

Resultat

- Redan idag kan To överstiger 26°C
- Det förekommer redan idag nätter där Temperaturen stannar över 26°C
- 2018 hade vi på 5:e våning 13 dagar över 26°C
- Övertemperatur inträffa mellan April-Oktober

Andra Studier:

- Mätningar på Hamnhuset i Göteborg visade att flera lägenheter hade en maxtemperatur över 28°C under sommaren.

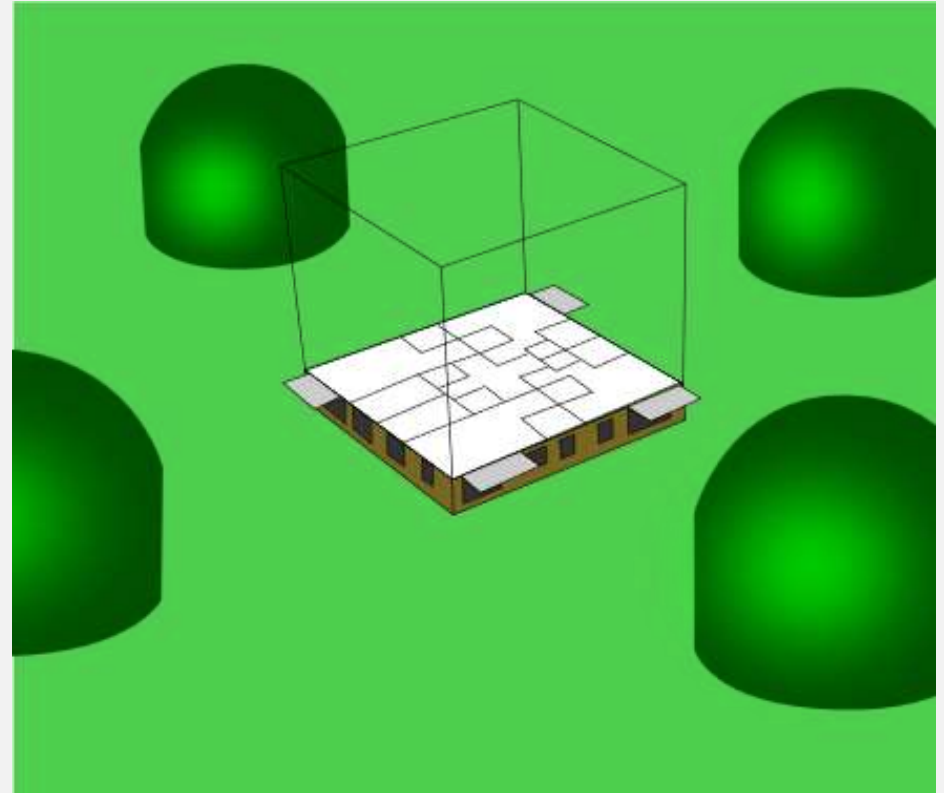

Lösningar utan AC

Träd

- Lövträd
- Utanför varje fasad
- Trädens dimensioner var 15 m höga med en trädkronan av 7,5 m
- Transmissiviteten av kortvågsstrålning genom trädkronan sattes till 10 %,
- Avstånd mellan träden och Fasad sattes till 5, 10 och 15m

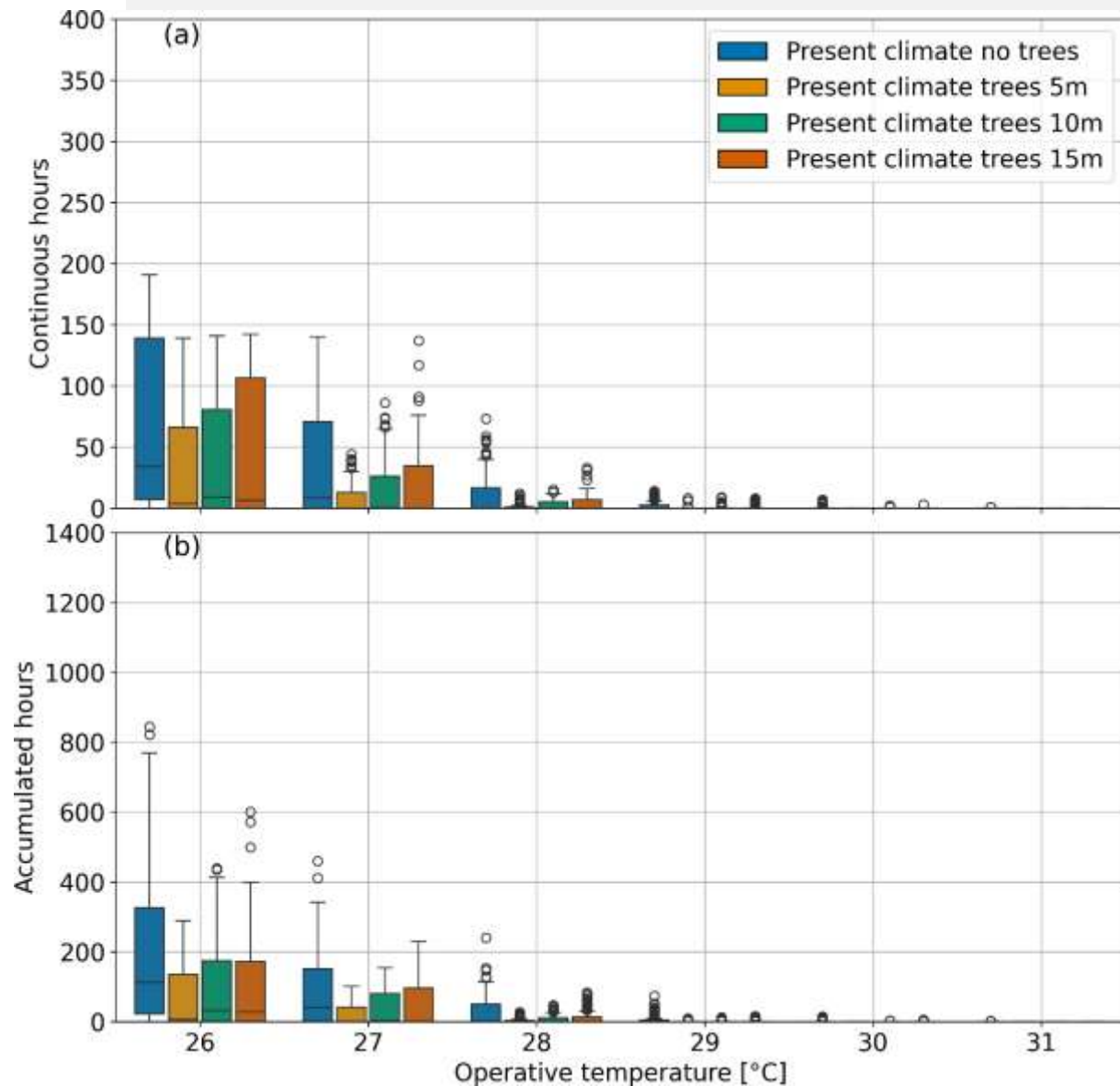
Simulering av träd

Effekt av träd

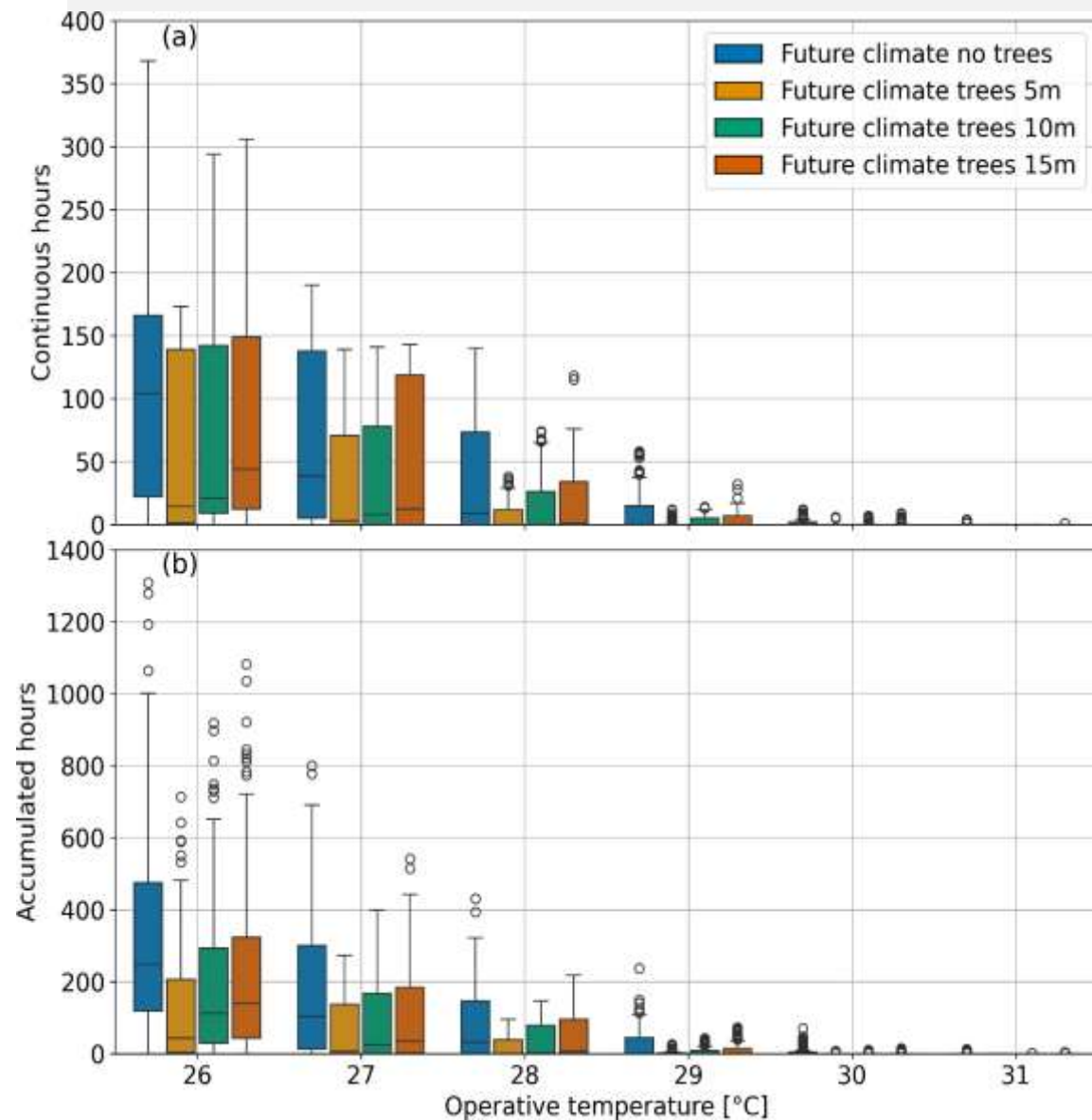
Trä 5 m avstånd

- Kontinuerliga period :
  - Minskning från 34h till 5h
  - Minskning med 89%
- Ackumulerad timmar:
  - Minskning från 113h till 6 h
  - Minskning med 95%
- Trädets påverkan på inomhustemperaturer minskar med avstånd från byggnad

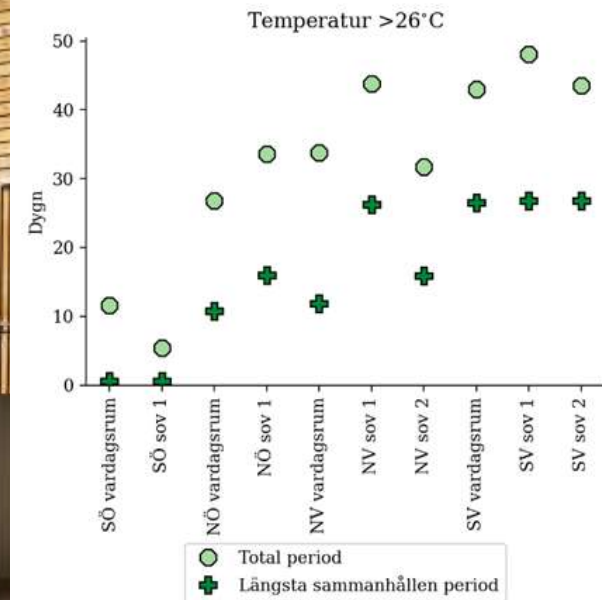
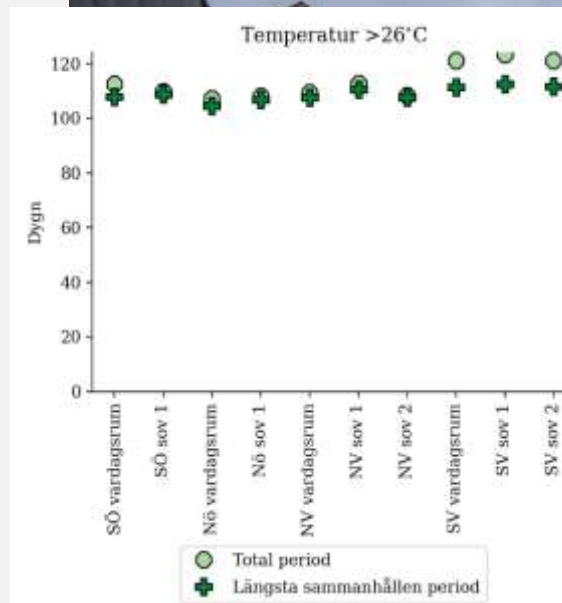
Framtidens klimat

- Tydlig inverkan av träd på inomhustemperaturen
- På högre våningsplan, är trädens kylande effekt försumbar

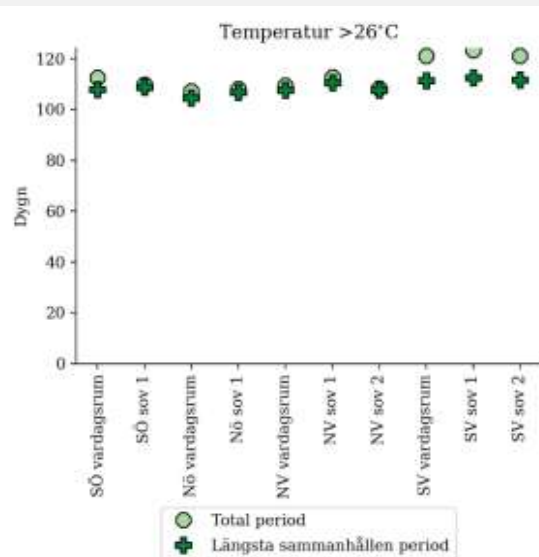
Solavskärmning

- Klimatdata för Sommar 2018
- Simulerades som en permanent solavskärmning
- Låg g-värde av 0,15 på fönster
- Stor effekt att sänka övertemperatur
- Viktig Solavskärmning **på utsidan av fönster**

Extrem optimerad vädring

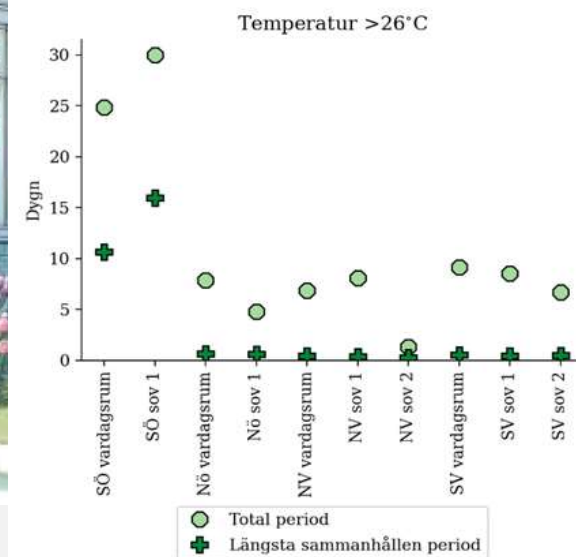
- Klimatdata för Somnar 2018
- Vädring när $t_{ut} < t_{in}$
- Acceptabel operative temperatur inomhus
- Lägenheter i sydöstlig riktning för högt temperatur

2018

AI genererat

Lösningar utan AC

- Vädring under Natten eller när $t_{ut} < t_{in}$
- Använd automatiskt styrda vädringsluckor
- Solavskärmning utvändig
- Stänger fönster och dörren när $t_{ut} > t_{in}$
- Behovsstyrda ventilation
- Öka grönska i närheten av byggnad
  - minska ute temperatur

Faktorerna

- Byggnadens utformning
- Stommens tröghet
- Isolering
- Fönsterstorlek och väderstreck
- Window to wall ratio
- Solvinkel i Sverige
- Solavskärmning uteliggande
- Vädring
- Placering av hus

Vad bör man överväga

- Dagens byggnader är anpassade för kallt klimat för att säkerställa god termisk komfort under vinterhalvåret.
- Redan idag är resultatet att övertemperaturer inomhus uppstår och efterfrågan på komfortkylning ökar.
- Vi behöver anpassar byggnader i Sverige för att undvika övertemperaturer.
- Vi behöver grönska i städer för att minska värmeöar

Värmelagring i byggnader

**Kan värmelagring i
bostäder vara en
lösning för
minskade
övertemperaturer?**

Värmeledning

Ett materials värmekonduktivitet (Lambdavärde) i enheten $W/m/K$ är ett mått på dess värmeledningsförmåga.

Värmetransporten är samma genom:

70 cm granit (sten)

12 cm packad snö

1 cm cellplast (isolering)

Värmelagring

Värmekapacitet C [$\text{J}/\text{m}^3/\text{K}$] är ett mått som kan användas för att avgöra ett materials värmelagringsförmåga

Värmelagringsförmågan är samma hos

1 m^3 granit

135 m^3 cellplast

Möjligheter i en bostad

Typ av material och mängd

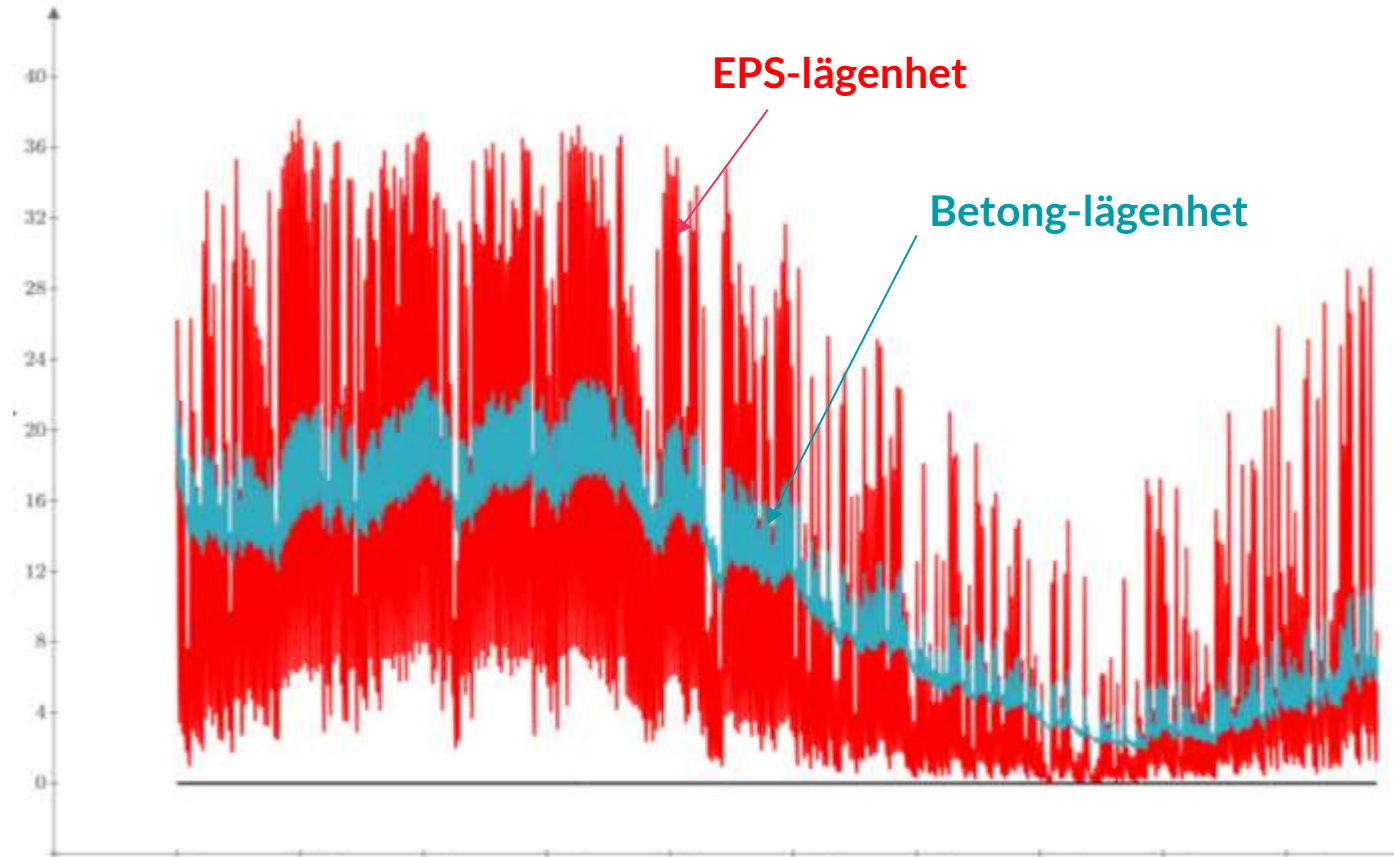
Längd på värmebölja

Möjlighet till nattvädring

Innetemperaturen i betong- kontra EPS-lägenhet

- Samma U-värde
- Tidsaxel 1 år
- Ute temperatur konstant 0 grader
- Solstrålning Göteborg
- Fönster i alla väderstreck
- Ingen ventilation

Jutta Schade

Jutta.schade@ri.se

Eva-Lotta Kurkinen

Eva-Lotta.Kurkinen@ri.se